

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De iuramento non accusandi, nec denuntiandi delinquentes. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

fideiubere, etiam absque necessitate. Quia Textus in c. 1. de fideiussoribus si frequentiam fideiussorum dicit; non enim fideiussoribus inferuit, nisi qui passim fideiubere Dixi fideiussorem pro Layco interdicitam esse clericis, nisi necessitas urgeat. Nam stante necessitate qualis est, si Laycus valde indiget fideiussione, & non est alius Laycus, qui possit aut velit pro illo fideiubere, clerici fideiubere possunt, vt docent Doctores statim referendi. Neque enim ab opere vrgentis pietatis prohiberi debeant. Quod si clericus pro Layco absque hac necessitate fideiubeat, fideiussio tenet; & obligatur soluere principali non soluente. Hac tradunt Gloss. in *supradicto cap. Syluest.* verbo *fideiussor. quest. 3.* Gregorius Lopez *leg. 4.5. tit. 1. par. 1.* Ioannes Gutierrez de *Iuramento* 1. p. 72. per totum Sanch. *lib. 4. sum. c. 8. num. 16.* Obligatio autem soluendi solum esse potest de bonis patrimonialibus, vel ad summum de redditibus beneficij, vt notauit Syluest. verbo *fideiussor. q. 3.* Gregorius Lopez *q. d. leg. 4.5. tit. 6. par. 1.* His positis.

Dicendum est; si clericus Iuramentum praestet nunquam fideiubendi, inualidum est. Quia pro alio clerico fideiubere potest sicuti potest Laycus. *leg. omnes §. in hac. Cod. de Episcopis.* Item pro Ecclesia sua fideiubere potest. *Authentic. de Sanctis Episcopis §. pro omnibus collat. 9.* Ergo illud Iuramentum impeditiuum est maioris boni; ac proinde obligare non potest, nisi in illis casibus, in quibus hoc Iuramentum a Layco praestitum diximus obligare. Sic Syluest. Gregorius Lopez Ioannes Gutierrez. Sanch. *locis allegatis.* Verum si Iuramentum cum limitatione fiat, non fideiubendi pro Layco, validum est, & firmum. Quia est Iuramentum de re sibi praecipua. Neque opus est casum necessitatis excipere. Quia iam subintelligitur exceptus. Sic Ioan. Gutierrez. *dicta 1. p. de Iuramento cap. 72. n. 5.* Gregorius Lopez *dicta lege 4.5. tit. 6. par. 1. in principio. Sanch. lib. 4. sum. cap. 8. num. 19.*

Ad hac reduci possunt Iuramenta, quae frequenter mercatores emittunt de non emendo auctiori pretio, vel non vendendo viliori. Quae certe obligatoria non sunt. Cum neque in Dei honorem cedunt; neque in proximi utilitatem. Ad summum cedunt in utilitatem propriam, cui ipse iurans facile cedere potest. Non igitur ea seruare obligatur. Sanch. *lib. 3. sum. c. 9. n. 5.* Bonacina *tom. 2. disp. 4. de Iuramento q. 1. punct. 4. n. 1.*

§. III.

De Iuramento non accusandi, nec denunciandi delinquentes.

S V M M A R I V M.

1. Expenditur textus in c. quemadmodum de iureiur.
2. Apponitur distinctio de iuramento ante delictum commissum, vel post: Et sub ea distinctione quaestio fit satis.
3. Si communi bono satisfacere potes denunciatione, obligaris non accusare.
4. Iuramentum quo volenti committere aliquod delictum promittentes pro illo soluturam penam, non obligat.
5. Quid de iuramentis accusandi, vel denunciandi aliorum crimina.

1. Innocentius tertius in *cap. quemadmodum §. illud. de iureiurando*, declarat qualiter hoc Iuramentum obligare possit. Inuit enim, si Iuramentum factum sit generaliter de non accusanda vxore super vilo crimine, obligatorium non esse. Quia est de re illicita. Et probat Pontifex. Nam si mulier fieret infidelis, aut noller cohabitare viro absque contumelia creatoris, obligatus esset vir propter bonum publicum eam accusare. Non igitur obligare potest Iuramentum in tota illa latitudine sumptum. Et de hac parte nemini est dubium, Deinde subdit Pontifex, si Iuramentum factum sit de non accusanda vxore de adulterio; tunc videri vt propter iusurandi religionem vir accusare desistat vxorem, ad diuortium celebrandum, quamquam denunciare eam possit, ad poenitentiam peragendam: In quibus verbis incidat Pontifex non posse virum accusare vxorem ad effectum diuortij. Quia cum iuri celebrandi diuortium, ipse cedere possit; videtur obligatus *supradicto Iuramento* a tali accusatione abstinere.

2. Ceterum, vt textus hic clarius eluceat, & quaestioni faciamus satis. Suppono cum Panormitano in *supradicto Textu, num. 7. & 14.* Iuramentum de non accusanda vxore de aliquo particulari delicto (& idem est de quolibet alio delinquente) fieri posse ante delictum commissum, vel post commissum delictum, & non emendatum, vel iam emendatum. Si post delictum commissum & emendatum iurasti non accusare vel denunciare, ipsaque delinquens Iuramentum acceptauit, obligatus es seruare Iuramentum. Quia in eo enenit sola satisfactio iniuriae propriae, cuius per Iuramentum cedis, honestare

accusationem, vel denunciationem poterat. Excipe tamen, nisi praecipo superioris vrgentis de denunciatione facienda, illis in casibus, in quibus obligari potes ad denunciationem, seu accusationem. Nam Iuramentum praedictum non potest huic iuri, vt in praesenti notauit Bonacina *tom. 2. disp. 4. quest. 1. de Iuramento p. 4. num. 3.* Si vero Iuramentum sit ante delictum commissum, vel post delictum commissum, sed non emendatum, sed potius persistens; (quae meo iudicio idem sunt) obligaris solum ad non accusandum vxorem ad effectum diuortij; vel quemlibet alium delinquentem ad effectum, cui ipse cedere potes. At non obligaris ad non accusandum vxorem, vel quemlibet alium delinquentem ad publicam vindictam, si id commune bonum exposuisset expediensque Reipublicae sit. Alias tribueretur delinquentibus occasio, libertas peccandi, seientibus non esse accusandos. Quapropter caute dixit Pontifex, vir propter iusurandi religionem desistat accusare vxorem ad diuortium celebrandum; quasi tacite inueniens, ad vindictam publicam, & commune bonum accusare eam posse, si id viderit expedire. Sic Basilius Legionensis *lib. 12. de sponsalibus, cap. 8. num. 29.*

3. Aduerto tam nisi huic communi bono, & vindictae publicae satisfieri sufficienter possit denunciatione, & Iuramentum praestitum de non accusando, nequaquam accusare poteris. Quia cum sit Iuramentum in fauorem tertij, & seruati possit absque interitu salutis aeternae, seruandum est. Sic docent Panormitanus & Gloss. *ubi verbo crimine, & verbo desistat.* Suarez *lib. 2. de Iuramento, cap. 18. a num. 15. vix cap. 2. n. 22.* Lessius *lib. 2. de iustitia, cap. 42. dub. 4. n. 19.* Et addit si Iuramentum de non accusando, vel denunciando criminaliter esset metu extortum, probabile esse non valere.

4. Ex his colligere potes, nullum esse Iuramentum, quo volenti committere aliquod delictum, promittas loco illius soluturam penam. Quia est promissio de re turpi, & ad peccatum incitante. Colligitur ex *lege si de ro §. ultimo, ff. de iururionibus.* Idem est, si cum economo, & negotiorum gestore in eas pactum, vt non reneatur de dolo, aut furto, quod in administratione commiseris, nullum est tale pactum, etiam Iuramento firmatum. Quia praebet occasionem peccandi. Scitis est, si, facto dolo, aut furto, remittas, vt expresse habetur, *leg. si vnus §. illud, & §. pactu ff. de pactis, lege pacti, que C. de pactis, & leg. 2. tit. 11. par. 1. 5.* Et notauit Basilius Legionensis *lib. 12. de matrimonio, cap. 8. n. 28.*

5. Ad hac per contrarium sentim reduci possunt Iuramenta ab aliquibus emissa accusandi, vel denunciandi aliorum crimina, quae frequenter sunt animo vindictae; ac proinde non obligant, vt pote de re illicita. Imo si hic animus de graui vindicta esset; graue esset peccatum; non solum contra charitatem proximi ob malum, quod illi vis; sed etiam contra religionem; eo quod nomen Dei altissimas ad te firmandum in proposito vindictae. Pueri autem iurantes accusari alios apud Magistros, & parentes, regulariter in hoc Iuramento solum venialiter peccant. Quia esto animo vindictae iurent, non est vindicta grauis. Idem est dicendum de Iuramento emisso a parentibus, heris, dominis castigandi filios, seruos, & famulos, non esse obligatorium. Quia regulariter animo vindictae emittitur. Sed quia vindicta grauis esse non solet, non excedit culpam venialem. Quod si animo correctionis hac Iuramenta castigandi vel denunciandi emissa sint, & appareat castigatio vel denunciatio correctioni expedire; pro qualitate conuenientis, ad hunc finem obtinendum, obligabit Iuramentum. Ratio tamen, vel nunquam obligatio grauis est; imo sepe est nulla. Quia ex denunciatione vel castigatione sic promissa, & executioni mandata frequenter maiora incommoda nascuntur, quam utilitates. Adde si delinquens emendatus sit, vel paratum correctioni se ostendit; Iuramentum poenitionis, & denunciationis cessat. Quia videtur factus sub hac tacita conditione, nisi delinquens se correxerit. Hac tradunt Lessius *lib. 2. de iustitia c. 42. dub. 4. n. 22. circa med.* Sanch. *lib. 3. sum. c. 9. n. 16. & 17.*

§. IV.

De Iuramento a medicis praestito mendandi infirmos, vt confiteantur.

S V M M A R I V M.

1. Quid in hac re Pontifex statuerit.
2. Quae infirmitas esse debeat, vt medici teneantur moueri infirmos? Quid sentiat Nauarrus?
3. Quid tenendum?
4. Qualiter monito ante omnia fieri debeat?
5. Quomodo obligentur medici non visitare infirmum, nisi de confessione facta constet.
6. Quid de *supradicto Iuramento* sentienda sit, speciatim consuecudine.

1. EX praescripto Pij quinti omnes medici, cum eis facultas mendandi conceditur, praestare teneantur Iuramentum,